

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al
context valencià**

Guia docent de l'assignatura: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*

Professor: Frederic Chaume Varela

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	<i>Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual</i>
Caràcter:	Assignatura obligatòria d'especialitat
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Assessorament lingüístic i cultura literària en l'administració pública i els mitjans de comunicació
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Frederic Chaume Varela. Departament de Traducció i Comunicació. Universitat Jaume I. 12071 Castelló de la Plana. Correu electrònic: uji00096@uji.infomail.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura: <i>Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual</i>
Caràcter: Assignatura obligatòria d'especialitat
Bloc: Assessorament lingüístic i cultura literària en l'administració pública i els mitjans de comunicació
Professor responsable: Frederic Chaume Varela.

El segle XXI s'inaugura amb la consolidació d'un nou model de comunicació caracteritzat per l'ús generalitzat de textos audiovisuals com a vehicles de transmissió d'informació i cultura. La creació de les televisions autonòmiques, les televisions per cable, les plataformes audiovisuals i les televisions privades a l'Estat espanyol, així com l'increment de la indústria del vídeo i el DVD i de la producció cinematogràfica en tot el món, ha fet augmentar el número de professionals dedicats a la comunicació audiovisual. Malauradament, la demanda social encara no ha trobat en totes les universitats l'espai natural de preparació de professionals per aquest sector. L'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana ha volgut ser sensible a aquesta demanda i ofereix una assignatura sobre criteris d'elocució als mitjans audiovisuals durant el segon curs del Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària.

L'assignatura ofereix una introducció als aspectes més problemàtics de normativa gramatical i ortogràfica del català mitjançant un enfocament comunicatiu de la llengua catalana, tot plantejant el treball pràctic a partir de l'anàlisi de productes discursius complets i reals. El programa de l'assignatura s'organitza al voltant de dos grans eixos o àmbits temàtics complementaris: l'estudi de l'oralitat en els discursos audiovisuals, i la reflexió sobre la situació sociolingüística de la llengua catalana i sobre les relacions entre ideologia i discurs. L'assignatura pretén oferir un equilibri entre teoria i pràctica, entre la reflexió sobre la llengua i l'ús de la llengua.

Aquesta assignatura connecta amb altres assignatures de comunicació i traducció especialitzada que s'ofereixen a l'itinerari d' Assessorament lingüístic i cultura literària en l'administració pública i els mitjans de comunicació, per tal de capacitar l'estudiant per enfrontar-se a l'elocució de textos audiovisuals dins de l'entorn d'un mitjà de comunicació (traducció i interpretació de butlletins informatius, notícies d'última hora, retransmissions en directe, etc.).

L'assignatura, així mateix, aprofitarà els continguts de diverses assignatures de primer any, com ara, Tecnologies de la Informació i la Comunicació i Lingüística Contrastiva, que serviran d'introducció als mitjans de comunicació i a les diferències lingüístiques de tipus estructural, respectivament; i presentarà connexions de tipus transversal amb assignatures dels altres dos mòduls: Cultura de la Imatge i Cultura del Llibre per a Adolescents, amb la qual establirà relacions de tipus intertextual, Taller de Premsa i Comunicació Audiovisual, amb la qual compartirà l'ús del registre oral de la llengua per als mitjans de comunicació; i Traducció audiovisual, amb la qual compartirà l'objectiu de definir el nivell de llengua fonètic i prosòdic dels textos audiovisuals, tant de producció pròpia com aliena.

En resum, l'assignatura farà capaç l'estudiant d'analitzar l'elocució de qualsevol gènere de producció pròpia o aliena i de locutar un text audiovisual, sempre seguint les directrius professionals que marquen les empreses del sector.

3. Volum de treball: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*:

Assignatura: 3 crèdits	
Assistència a classes teòriques	12
Assistència a classes pràctiques	8
Preparació classes teòriques	12
Preparació classes pràctiques	8
Preparació treballs classes teòriques	8
Preparació treballs classes pràctiques	12
Realització d'exàmens	0
Preparació d'exàmens	0
Assistència a tutories	5
Assistència a seminaris i activitats	10
TOTAL VOLUM DE TREBALL	75

4. Objectius generals

Assignatura: <i>Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual</i>
Els objectius d'aquesta assignatura són:
- Conèixer els gèneres audiovisuals, especialment a l'àmbit europeu i amb especial incidència a la Comunitat Valenciana
- Conèixer els aspectes professionals de la locució audiovisual (oferta i demanda, mercat, procés industrial, tarifes, aspectes laborals, legals, associacions, entorn de treball, formació,

etc.)

- Conèixer les característiques i els recursos propis del català col·loquial i de l'estàndard (tant oral com escrit) i aplicar-los a la producció dels gèneres discursius més emblemàtics del discurs audiovisual (guions de ficció, noticiaris, espots publicitaris, documentals...)
- Reflexionar sobre els aspectes més conflictius de la normativa gramatical i ortogràfica de la llengua catalana i aplicats especialment al discurs audiovisual
- Aprendre les convencions de l'elocució en l'àmbit audiovisual
- Aprendre a escriure diàlegs per als mitjans audiovisuals (oralitat, versemblança, normes professionals, etc.)

5. Continguts

Assignatura: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*

Els continguts d'aquesta assignatura són:

1. Gèneres audiovisuals: conceptes bàsics.
2. Producció pròpia i producció aliena: repercussions en els models de llengua
3. Models de llengua als mitjans audiovisuals.
4. Oralitat i versemblança
5. Els llibres d'estil.
6. Convencions professionals de l'elocució.
7. Qüestions de caràcter professional, aspectes fiscals, associacions, mercat de treball, tarifes

6. Destreses

Assignatura: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*

Es pretén que l'estudiant adquireisca les següents destreses en acabar l'assignatura:

- Enfrontar-se al mercat de treball de l'àmbit audiovisual
- Negociar un encàrrec de locució
- Locutar qualsevol gènere audiovisual
- Analitzar i corregir un text que s'haja de locutar
- Detectar les característiques bàsiques dels discursos escrits per ser dits com si no foren escrits

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*

- Fer front a un encàrrec real de locució o de correcció d'un text per ser locutat
- Saber treballar de forma autònoma
- Saber treballar en contextos empresarials (productores, estudis de doblatge i subtitulació)
- Exercir el control de qualitat necessari abans de lliurar el producte
- Conèixer l'entorn professional i relacionar-se amb els altres integrants del procés (directors, actors, estudis, cadenes de TV, director de doblatge, actors de doblatge, tècnics de so, clients potencials)

8. Temari

Assignatura: <i>Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual</i>		
Tema		Hores presencials
1.	Iniciació a la professió. Qüestions de caràcter professional, aspectes fiscals, associacions, mercat de treball, tarifes.	2
2.	Introducció als gèneres audiovisuals. Característiques i repercussions en el model de llengua.	2
3.	Els llibres d'estil.	1
4.	Models de llengua als mitjans audiovisuals	4
5.	La investigació en els models de llengua als mitjans audiovisuals	2
6.	L'elocució en la producció pròpia: oralitat als gèneres de no ficció	1
7.	L'elocució en la producció pròpia: oralitat als gèneres de ficció	1
8.	L'elocució en la producció aliena: oralitat i versemblança. La caracterització dels personatges de ficció.	2
9.	Aspectes conflictius de la normativa: l'equilibri entre l'oralitat i l'estàndard	1
10.	Pràctiques d'elocució	4

9. Bibliografia i altres recursos

- BASSOLS, M; RICO, A, I A.M. TORRENT (eds.) (1997) *La llengua de TV3*. Barcelona, Empúries.
- BIBILONI, G. (1997) *Llengua estàndard i variació lingüística*, València, 3 i 4. (Contextos).
- CHAUME, F. (2003): *Doblatge i subtitulació per a la TV*, Vic, Eumo editorial.
- FAURA, N.; PALOMA, D.; TORRENT, A.M. (eds.) (1998): *La llengua de Televisió de Catalunya*, Bellaterra, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- FERRANDO, A. (ed.) (1990): *La llengua als mitjans de comunicació. Actes de les Jornades sobre la Llengua Oral als Mitjans de Comunicació Valencians*, València, Publicacions de la Universitat de València.
- IZARD, N. (1999): «Traducció audiovisual i creació de models de llengua en el sistema cultural català: Estudi de cas del doblatge d'*Helena*», tesi doctoral presentada a la facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra.
- JULIÀ-MUNÉ, JOAN (2004) *El llenguatge de la ràdio i de la TV*. Alzira: Bromera
- LACREU, J. (1990) *Manual d'ús de l'estàndard oral*, València, Universitat de València.
- MARTÍ, J.; MESTRES, J. (2003): *L'oralitat i els mitjans de comunicació*, Barcelona, IEC.

- MARZÀ, A.; F. CHAUME; G. TORRALBA I A. ALEMANY (2006) "The language we watch: an approach to the linguistic model of Catalan in dubbing" *Mercator Media Forum*, 9. Aberystwyth: University of Wales Press.
- MOLLÀ, T. (1990) *La llengua dels mitjans de comunicació*, Alzira, Bromera.
- PAYRATÓ, L. (1990) *Català col·loquial. Aspectes de l'ús corrent de la llengua catalana*, València, Publicacions de la Universitat de València.
- PAYRATÓ, L. (2002): *Corpus oral de conversa col·loquial. Materials de treball*, Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.
- SALVADOR, V; PIQUER, A. (eds.) (2000): *El discurs prefabricat*, Castelló de la Plana, Publicacions de la Universitat Jaume I. (Estudis filològics; 4).
- TVC (1995) *El català a TV3. Llibre d'estil*, Barcelona, Edicions 62.
- TVC (1997) *Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge*, Barcelona, Edicions 62.
- VALLVERDÚ, F. (2000) *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*, Barcelona, Edicions 62.

10. Coneixements previs

Assignatura: Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual

- Gramàtica normativa i ortografia catalana

11. Metodologia

Assignatura: Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual

Els materials que s'utilitzaran a classe són textos audiovisuals reals amb els seus corresponents guions, de producció pròpia i de producció aliena. Les classes teòriques es dedicaran a explicar els continguts bàsic de l'assignatura. Les classes pràctiques es dedicaran a analitzar discursos orals dels mitjans audiovisuals, segons gèneres, seguint les convencions professionals. La preparació de les classes teòriques consistirà a llegir articles sobre la llengua dels mitjans audiovisuals i a preparar materials per a classe. La preparació de les classes pràctiques consistirà a analitzar a casa les locucions dels vídeo-clips que el professor distribuirà a classe i a preparar-ne locucions alternatives. El treball final es realitzarà seguint els mateixos criteris que els emprats a les classes pràctiques. Com a activitat complementària, es realitzaran pràctiques de locució als laboratoris de la Facultat. Es dedicaran també 4 hores de l'assignatura per a visitar un estudi de producció i un altre de doblatge i subtitulació on s'observarà el procés real de l'elocució. Es comptarà també amb almenys un professional i un investigador d'aquest àmbit que participaran en una taula rodona sobre elocució als mitjans audiovisuals.

A l'aula es comptarà amb una televisió i un aparell de vídeo i/o DVD. Els estudiants analitzaran els textos en casa i en classe sota les indicacions del professor i realitzaran una pràctica d'elocució, per a comprovar quines són les restriccions amb què es trobarà el seu producte final.

S'incidirà especialment en els models de llengua per gèneres, des dels més preparats fins als més complicats on s'exigeix un nivell major de perfecció. Cada tipus de text es

treballarà de forma diferent, tot incidint en aquells aspectes que el caracteritzen.

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: *Tècniques d'elocució en l'àmbit audiovisual*

Per tal de ser avaluat positivament cal:

- 1) L'assistència al 80% de les sessions, així com la participació en aquestes. En el cas de la docència virtual, cal que l'estudiant haja assistit de forma virtual al 80% de les sessions, o que s'haja comunicat assíduament amb el professor, realitzant-hi aportacions, comentaris, etc., sobre els materials teòrics i els treballs pràctics.
- 2) En el cas de triar aquest mòdul per a l'avaluació final, l'alumne presentarà una anàlisi descriptiva d'un text audiovisual des del punt de vista del model de llengua emprat i dels criteris d'elocució utilitzats, seguint el marc analític presentat a les classes.